

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح نحوه تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی – تخصصی»
(اعاده شده از شورای نگهبان (۲))

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره یازدهم – سال سوم

شماره ثبت:

۶۷۵

شماره چاپ:

۱۳۱۱

مشخصات گزارش

تهیه و تدوین:

روح‌اله مکارم

ناظر علمی:

محمد صالحی

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۸۰۳۲-۴

تاریخ انتشار:

۱۴۰۱/۸/۱۵

مقدمه

طرح «نحوه تشکیل و فعالیت تشکل‌های صنفی – تخصصی» به شماره ثبت ۶۷۵ در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۰ اعلام وصول شده و پس از بررسی به صورت دوشوری در کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در نهایت در تاریخ ۱۴۰۱/۵/۵ به تصویب مجلس رسید. مصوبه مذکور پس از ارسال به شورای نگهبان با ایرادات و ابهاماتی از سوی شورای محترم نگهبان مواجه گردید. در راستای رفع ایرادات و ابهامات شورای نگهبان، مجلس طرح مذکور را با اصلاحاتی به تصویب رساند و پس از ارسال به شورای نگهبان، این مصوبه مجدد با ابهام شورای نگهبان به شماره ۱۰۲/۳۳۶۰۶ مورخ ۱۴۰۱/۸/۱۸ مواجه شد. کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در جهت رفع ابهام شورای نگهبان، طرح مذکور را در تاریخ ۱۴۰۱/۸/۱۰ با اصلاحاتی به تصویب رساند که در ادامه مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

تبیین ابهام و تذکر شورای نگهبان

شورای نگهبان نسبت به مصوبه مجلس شورای اسلامی یک ابهام و یک تذکر مطرح نموده که بررسی خواهد شد.

ابهام: عدم تعیین تکلیف صدور حکم برائت ازسوی مرجع قضایی

شورای نگهبان در خصوص ماده (۱۵)^۱ مقرر نموده است: «ماده (۱۵)، از جهت عدم تعیین تکلیف حالتی که مرجع قضایی در موارد مذکور، حکم برائت صادر کرده است، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد». در واقع مصوبه مجلس صرفاً «نسبت به صلاحیت کارگروه» در خصوص محکومیت قطعی تشکل‌ها در مراجع قضایی در موارد مذکور تعیین تکلیف کرده است. لکن در مواردی که مرجع قضایی حکم به برائت و عدم مجرم بودن تشکل صادر می‌کند، «صلاحیت یا عدم صلاحیت کارگروه» محل ابهام است.

۱. ماده (۱۵) – تشکل‌ها صرفاً در چارچوب اساسنامه مجاز به فعالیت بوده و در صورت ارتکاب اعمال زیر پس از تشخیص توسط هریک از مراجع قضایی و کارگروه، حسب مورد علاوه بر مجازات‌های قانونی، طبق ماده (۱۶) این قانون با آنها برخورد می‌شود:

الف - نقض مبانی دین مبین اسلام و تبلیغ و فعالیت علیه موازین اسلامی؛

ب- هرگونه فعالیتی که منجر به آزادی، استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی، منافع ملی و مصالح جمهوری اسلامی ایران و نظم عمومی باشد؛

پ- اعمال خلاف قانون اساسی و نقض حقوق ملت از جمله ایراد تهمت، افترا، شایعه‌پراکنی، آموزش و ترویج خشونت؛

ت - عدم رعایت اساسنامه؛

ث - ارائه آثار غیرعلمی و خارج از حوزه صنفی - تخصصی موضوع اساسنامه.

ج - عدم ثبت درآمدها و منابع تأمین آن و مصارف و هزینه‌ها؛

چ- عدم ارائه دفاتر مالی به کارگروه و عدم مطابقت درآمدها و هزینه‌ها با قوانین و مقررات کشور؛

تبصره «۱»- در بندهای «الف»، «ب» و «پ» پس از محکومیت قطعی ازسوی مراجع قضایی، کارگروه صلاحیت رسیدگی خواهد داشت.

در راستای رفع ابهام، کمیسیون به شرح زیر تبصره «۱» ماده (۱۵) را اصلاح کرده است:

«در بندهای «الف»، «ب» و «پ» صرفاً پس از محکومیت قطعی از سوی مراجع قضایی، کارگروه صلاحیت رسیدگی به جهات تخلف را خواهد داشت. اقدامات کارگروه که نافی حکم قطعی برائت باشد، بلااثر است.» از این رو با عنایت به اصلاح کمیسیون، در صورتی که مراجع قضایی حکم به برائت صادر نمایند، کارگروه صلاحیت رسیدگی در همان موضوع ندارد. لذا اصلاحات انجام شده در کمیسیون رافع ابهام شورای نگهبان به نظر می‌رسد.

تذکر: اعمال واژه «کارگروه» به جای «کمیته» در تمام مصوبه

علاوه بر این، شورای نگهبان در تذکر خود مقرر نموده است که: «لازم است در متن ارسالی، اصلاح انجام شده در خصوص جایگزینی واژه «کارگروه» به جای «کمیته» در همه مواد اعمال و ارسال شود». بدین توضیح که مجلس شورای اسلامی در راستای رفع ایراد سابق شورای نگهبان، واژه «کارگروه» جایگزین «کمیته» در تمام متن مصوبه نمود. با این حال این اصلاح در نسخه ارسالی به شورای نگهبان تمام اعمال نشده بود. در این مرحله شورای نگهبان اعمال این تغییر در تمام متن مصوبه را خواستار شده است. در جهت اعمال این تذکر، کمیسیون مجدداً واژه «کارگروه» را جایگزین واژه «کمیته» کرده است. در صورت اعمال این مصوبه کمیسیون، این اصلاح رافع تذکر شورای نگهبان خواهد بود.

نتیجه‌گیری

با عنایت به اینکه شورای محترم نگهبان این مصوبه را واجد ابهام شناخته است، اصلاحاتی در کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها به تصویب رسید. بنا به مراتب پیش گفته، تصویب گزارش کمیسیون رافع ابهام بوده و عیناً مورد پیشنهاد است.

شماره ماده	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون
۱۵	✓		
تذکر	✓		

شماره ماده	ایرادات، ابهامات و تذکرات شورای نگهبان	مصوبه کمیسیون	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۵	ماده (۱۵)، از جهت عدم تعیین تکلیف حالتی که مرجع قضایی در موارد مذکور، حکم برائت صادر کرده است، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد	تبصره ۱- در بندهای «الف»، «ب» و «پ» صرفاً پس از محکومیت قطعی از سوی مراجع قضایی، کارگروه صلاحیت رسیدگی به جهات تخلف را خواهد داشت. اقدامات کارگروه که نافی حکم قطعی برائت باشد، بلااثر است.	✓				
تذکر	لازم است در متن ارسالی، اصلاح انجام شده در خصوص جایگزینی واژه «کارگروه» به جای «کمیته» در همه مواد اعمال و ارسال شود.	در تمامی متن مصوبه واژه «کارگروه» جایگزین واژه «کمیته» می گردد.	✓				